

Cirkulärnr: 1994:26
Diariernr: 1994:0193
Handläggare: Anneli Lagebro, Anders Nilsson
Avdsek: KEP
Datum: 1994-01-28
Mottagare: Kommunstyrelsen, Ekonomikontoret, Personalkontoret
Rubrik: Redovisning av pensionsåtaganden för lärare

Handläggare
Anneli Lagebro
Anders Nilsson

1994-01-28

Kommunstyrelsen
Ekonomikontoret
Personalkontoret

Redovisning av pensionsåtaganden för lärare

Kommunförbundets styrelse har vid sammanträde den 10 december diskuterat hur kommunerna redovisar pensionsåtaganden för lärare. Utifrån sakförhållandet att staten enligt avtal står för pensionsåtagandena samt att en skuldföring påverkar kommunernas balansräkningar negativt anser styrelsen att åtagandena bör redovisas som en sk inom linjen-post, bland borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser. Kommunförbundet har i skrivelse till regeringen begärt att den ersättning som staten betalar till kommunerna ej läggs in i påsen 1995 utan att kommunerna även fortsättningsvis erhåller en direkt ersättning som motsvarar de faktiska kostnader som kommer att uppstå. Bakgrunden till styrelsens bedömning är följande:

Överenskommelsen ligger fast

Överenskommelsen som träffades mellan Kommunförbundet, Landstingsförbundet och Civildepartementet gäller och innebär att staten via bidrag kompenserar kommunerna helt för utgifterna för pensions- och trygghetsförmåner för lärare m fl. Bidrag erhålls för dels utbetalda pensionsförmåner och avgångsförmåner, dels premier för avtalsgruppsjukförsäkringens månadsersättning, trygghetsförsäkring vid arbetsskada och tjänstegrupplivförsäkring.

Fram till budgetåret 1995/96 kompenseras kommunerna individuellt för sina faktiska utbetalningar.

Bidragen rekvireras från staten och gottskrivs kommunerna genom Kommunernas Pensionsanstalts (KPA) försorg antingen fortlöpande i samband med utbetalning av förmånerna eller årsvis för premiekostnaderna. Vid beräkning av pensionsskulden görs således en minskning för erhållna pensionsbidrag intill 30 juni 1995. På samma sätt skall underlaget för särskild löneskatt minskas med hänsyn till bidragen.

Från 1 juli 1995, eller annan tidpunkt som parterna finner lämplig, skulle enligt överenskommelse ersättningen inräknas i sektorsbidraget till skolan. Ersättningen beräknades öka successivt intill år 2005 med hänsyn till inväxningen av nya pensionsfall.

Sedan överenskommelsen slöts har sektorbidraget försvunnit och inordnats i det statliga utjämningsbidraget för kommuner. Den av staten utfästa kopplingen mellan kostnader och ersättning blir därför svårare att hantera med hänsyn till det generella statsbidragssystemet som börjat gälla från 1993.

För att påskynda en lösning har Kommunförbundet i en skrivelse till regeringen begärt att ersättningen för pensionsåtagandena med lyfts ur det generella statsbidraget. Detta ökar möjligheten till ett direkt samband mellan faktiska kostnader för varje kommun och kostnadsersättning från staten. Pensionsåtagandet till lärarna kan därför betraktas på ett delvis annat sätt än till andra personalgrupper.

Redovisning av pensionsåtagandena

Referensgruppen i redovisning har i en anvisning från 1990 uttalat att pensionsåtaganden för anställd personal ska redovisas som skuld i balansräkningen. I ett tidigare cirkulär (1992:29) rekommenderas kommunerna att i beräkningsunderlaget för pensionsskulden även ta med pensionsåtagandet för lärarpersonalen till den del det avser utbetalningar efter 1 juli 1995. Bakgrunden var, som framgått ovan, att bidraget från staten inte är öronmärkt efter detta datum och därför inte finns "inom räckhåll" för reglering.

För lärarkollektivet innebär detta att kommunerna i balansräkningen tar upp pensionsåtagandet som en skuld samtidigt som det enligt en särskild överenskommelse regleras att kommunerna ska kompenseras av staten till fulla kostnaden. Konsekvensen blir med andra ord att kommunen tar upp en skuld i sin balansräkning för ett åtagande som egentligen är statens.

Styrelsen anser att detta kan tolkas som om kommunerna därmed accepterat att ta på sig statens skuld som sin egen. Eftersom exempelvis bokföringslagen tillåter redovisning av pensionsåtaganden bland ansvarsförbindelser

kan det anses förenligt med god redovisningssed att redovisa pensions-
skulden under rubriken "Borgensförbindelser och andra ansvarsförbindel-
ser". Såväl Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR) som Referensgruppen
i redovisningsfrågor anser det dock synnerligen önskvärt att alla pensions-
åtaganden som inte har täckning i t ex tecknad pensionsförsäkring redovisas
som en skuld. När det gäller redovisning av pensionsskuld till lärarna anser
dock Kommunförbundets styrelse att en redovisning inom linjen är att
föredra. Åtagandet betraktas i och för sig som skuld men bedöms inte vara
av den arten att den bör ingå i balansräkningen.

Upplysningar lämnas av Anders Nilsson och Anneli Lagebro vad avser
redovisningsfrågorna och av Anders Mellberg vad avser överenskommelsens
sakliga innehåll. Samtliga nås på tfn 08-772 41 00.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Kommunalekonomi och Personalpolitik

Ingemar Alserud

Jan Svensson